

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa B. K.
przeciwko Urzędowi Gminy M. w M.
o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 lipca 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 8 listopada 2013 r., sygn. akt V Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 11 lipca 2013 r., IV P (...), zasądził od pozwanego Urzędu Gminy M. w M. na rzecz powoda B. K. tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy kwotę 11.416,72 zł i oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony u pozwanej na stanowisku sekretarza Gminy M. od 1 lutego 2007 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W dniu 31 stycznia 2013 r. pozwany pracodawca wypowiedział zawartą z powodem umowę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu

wypowiedzenia. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano szereg zastrzeżeń do pracy wykonywanej dotychczas przez powoda. W treści wypowiedzenia przewidziano, że od 1 lutego 2013 r. powód zostaje odsunięty od wykonywania obowiązków wynikających ze stosunku pracy. W związku z wypowiedzeniem umowy o pracę pozwany w piśmie z 31 stycznia 2013 r. udzielił powodowi urlopu wypoczynkowego w wymiarze 37 dni, w tym: 2 dni urlopu zaległego za 2011 r., 26 dni urlopu zaległego za 2012 r. oraz 9 dni urlopu bieżącego za 2013 r., informując, że powód ma obowiązek wykorzystać ten urlop w okresie wypowiedzenia, w terminie od 1 lutego do 25 marca 2013 r. Stosunek pracy łączący strony ustał po upływie wypowiedzenia z dniem 30 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy przyjął, że powodowi przysługuje ekwiwalent pieniężny za 37 dni urlopu w kwocie 11.416,72 zł brutto a pozwany zalega z jego wypłatą. Sąd ocenił, że oświadczenie pozwanego zobowiązujące powoda do wykorzystania urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia było bezskuteczne, z uwagi na brak zgody powoda.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniosła strona pozwana.

Sąd Okręgowy w K. – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 8 listopada 2013 r., V Pa (...), zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia jest możliwe, jeżeli jest wynikiem porozumienia zawartego między pracodawcą a pracownikiem, jednak w przedmiotowej sprawie sytuacja taka nie zaistniała – strony nie zawarły w tym zakresie skutecznego porozumienia. Z pisma pracodawcy z 31 stycznia 2013 r. wynika, że to pozwany pracodawca jednostronnie podjął decyzję o odsunięciu powoda od wykonywania obowiązków wynikających z umowy o pracę, w związku ze stwierdzonymi uchybieniami opisanymi w tym piśmie.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego złożył w imieniu powoda jego pełnomocnik, zaskarżając wyrok ten w całości.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 22¹ k.p. oraz art. 167¹ k.p., przez błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że w sytuacji, gdy pracownik w okresie wypowiedzenia został zwolniony z obowiązku świadczenia

pracy i nie sprzeciwił się temu, dopuszczalne jest jednostronne wezwanie pracownika przez pracodawcę do świadczenia pracy i udzielenie mu urlopu wypoczynkowego bez jego zgody, w oświadczeniu woli pracodawcy doręczonym mu po wypowiedzeniu umowy o pracę.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez zasądzenie od pozwanego Urzędu Gminy M. na rzecz powoda B. K. kwoty 11.416,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 2 maja 2013 r. tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Konieczność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do potrzeby wykładni art. 167¹ k.p. z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie co do dopuszczalności udzielenia pracownikowi w okresie wypowiedzenia urlopu wypoczynkowego, w przypadku gdy decyzją pracodawcy pracownik zostaje zwolniony z obowiązku świadczenia pracy. Zdaniem skarżącego działania pracodawcy, który wypowiadając umowę o pracę dobrowolnie zwalnia pracownika w okresie wypowiedzenia umowy o pracę z obowiązku świadczenia pracy, a następnie „zobowiązuje” go do wykorzystania w tym samym czasie urlopu wypoczynkowego, nie powinny korzystać z ochrony prawnej, ponieważ są wewnętrznie sprzeczne i powodują niepewność pracownika co do przysługujących mu praw. Skarżący uznał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej skarżący podniósł, że w zakresie przedstawianego problemu występuje sprzeczność między poglądami wyrażanymi w doktrynie prawa pracy a stanowiskiem zajmowanym przez judykaturę.

Odpowiedź na skargę kasacyjną złożył w imieniu strony pozwanej jej pełnomocnik, wnosząc o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak istotnego zagadnienia prawnego, ewentualnie jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie zasługiwała na przyjęcie jej do rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Z uwagi na przeważający w jej istocie element interesu publicznego, służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. powołanie się przez skarżącego na jakiegokolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania. Argumentacja uzasadniająca taki wniosek powinna nawiązywać do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek tzw. przedsądu (por. postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06, LEX nr 189753).

Powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. pełnomocnik powoda uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania tym, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do potrzeby wykładni art. 167¹ k.p. z uwagi na rozbieżności w orzecznictwie w kontekście dopuszczalności udzielenia pracownikowi w okresie wypowiedzenia stosunku pracy, urlopu wypoczynkowego, w przypadku gdy decyzją pracodawcy pracownik zostaje zwolniony z obowiązku świadczenia pracy”. W tak sformułowanym wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący utożsamia dwie odrębne przesłanki skargi, a mianowicie istotne zagadnienie prawne i potrzebę wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Konieczność rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego skarżący uzasadnia tym, że „występuje rozbieżność między poglądami wyrażanymi w doktrynie prawa pracy ze stanowiskiem zajmowanym przez judykaturę”. Taka argumentacja nie stanowi

wystarczającego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby wykładni przepisów prawnych. W przypadku przesłanki sprowadzającej się do potrzeby dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania może zostać uznany za uzasadniony jedynie wówczas, gdy występują poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczące tych przepisów, a nie rozbieżności między poglądami doktryny (wewnątrz doktryny) albo między poglądami doktryny i orzecznictwem (judykaturą). Zadaniem Sądu Najwyższego nie jest rozstrzyganie sporów doktrynalnych, a jedynie dbałość o jednolitość orzecznictwa, eliminowanie rozbieżności występujących w orzecznictwie oraz rozwój jurysprudencji. Skarżący nie powołuje się na wyraźne rozbieżności w orzecznictwie.

Z kolei zagadnienie prawne, uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu, 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą tak, aby udzielenie odpowiedzi na postawione pytanie mogło ułatwić sądom podjęcie rozstrzygnięcia w podobnych sprawach, 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście poważne wątpliwości, ze względu na użycie przez ustawodawcę przymiotnika kwalifikującego „istotne”. W sprawie nie występuje więc istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jeżeli ocena sformułowanego przez skarżącego problemu jest jednoznaczna (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2007 r., I PK 220/07, LEX nr 864044).

Przedstawiony przez skarżącego problem nie może być uznany za istotne zagadnienie prawne przede wszystkim dlatego, że nie mieści się w okolicznościach faktycznych sprawy wynikających z ustaleń dokonanych przez sądy *meriti*, a przez to nie pozostaje też w związku z rozpoznawaną sprawą. Lektura uzasadnienia

zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że podstawą faktyczną rozstrzygnięcia było ustalenie, zgodnie z którym jednocześnie z wypowiedzeniem powodowi umowy o pracę, z powodu szeregu zastrzeżeń do pracy wykonywanej przez niego, pozwany w piśmie z 31 stycznia 2013 r. udzielił mu urlopu wypoczynkowego w wymiarze 37 dni, w okresie wypowiedzenia. Stosunek pracy łączący strony ustał 30 kwietnia 2013 r. z chwilą upływu okresu wypowiedzenia. Z dniem 1 lutego 2013 r. powód został odsunięty od wykonywania obowiązków sekretarza Gminy M. wynikających ze stosunku pracy. Sąd Okręgowy przyjął również w podstawie faktycznej wyroku, że decyzja pracodawcy o odsunięciu powoda od 1 lutego 2013 r. od wykonywania obowiązków wynikających z umowy o pracę miała związek ze stwierdzonymi uchybieniami w wykonywanej przez niego pracy. Pozwany pracodawca dokonał wypowiedzenia umowy o pracę oraz jednoczesnego odsunięcia powoda od dotychczasowych obowiązków pracowniczych wynikających z umowy o pracę. Była to jednostronna decyzja pracodawcy, a nie porozumienie stron. Odsunięcie powoda od wykonywania obowiązków wynikających z umowy o pracę w związku ze stwierdzonymi uchybieniami było jednostronną decyzją pracodawcy o charakterze polecenia. Pracodawca nie skorzystał zatem z możliwości zwolnienia pracownika z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia umowy o pracę na mocy porozumienia zawartego między pracodawcą i pracownikiem, która jest traktowana w orzecznictwie jako zawarcie dodatkowej umowy między stronami stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2011 r., II PK 302/10, OSNP 2012 nr 17-18, poz. 215). W rozpoznawanej sprawie strony stosunku pracy nie zawarły w tej kwestii porozumienia w związku z dokonaniem wypowiedzenia. W związku z tym do udzielenia powodowi urlopu w okresie odsunięcia go od obowiązków służbowych nie była wymagana zgoda powoda. Zgodnie z niebudzącą wątpliwości wykładnią art. 167¹ k.p., udzielenie pracownikowi urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia zależne jest jedynie od woli pracodawcy, której pracownik nie może się sprzeciwić, nawet gdy został przez pracodawcę odsunięty od wykonywania obowiązków (por. powołany wyrok Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2011 r., II PK 302/10). W rozpoznawanej sprawie pracodawca udzielił pracownikowi w okresie wypowiedzenia niewykorzystanego urlopu. Zgoda pracownika na udzielenie urlopu

nie była wymagana w tym przypadku, albowiem odsuwając pracownika od obowiązku świadczenia pracy pracodawca dokonał jednostronnej czynności o charakterze polecającym. W takiej sytuacji art. 167¹ k.p. mógł być zastosowany, a udzieleniu na jego podstawie urlopu pracownik nie mógł się sprzeciwić.

Formułując zagadnienie prawne w sposób, który nie mieści się w okolicznościach faktycznych sprawy, skarżący w istocie usiłuje podważyć dokonane przez Sąd drugiej instancji ustalenia faktów i ocenę dowodów. Tymczasem podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), co oznacza, że przy merytorycznym rozpoznaniu wniesionej przez stronę skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy nie mógłby uwzględnić zarzutów dotyczących błędnych ustaleń faktycznych i nieprawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego (w tym zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.), a tym samym przy rozstrzyganiu zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego byłby związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy *meriti* (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

W tych okolicznościach brak było podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, tym bardziej że skarżący zarzucił wyrokowi Sądu Okręgowego naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. Co do zasady zarzut naruszenia tego przepisu nie może stanowić podstawy skargi kasacyjnej (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 24 maja 2011 r., III PK 72/10, LEX nr 901629; z 19 maja 2011 r., I PK 182/10, LEX nr 852765; z 19 kwietnia 2011 r., I UK 368/10, LEX nr 829094; z 6 kwietnia 2011 r., II UK 323/10, LEX nr 885015; z 29 marca 2011 r., I UK 50/11, LEX nr 863925) z uwagi na art. 398³ § 3 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

